

Afasiaren ebaluazioa eta tratamendua euskal elebidunetan: inkesta baten emaitzak

Iker Villanueva Sanchez

SARRERA

AFASIA: Zer da?

- Hitz egiteko ahalmenaren galera
- Iktusen %35ean ematen da
- 150-200 iktus kasu urtero 100.000 pertsonako

Afasia elebidunetan \neq elebakarretan

Euskal Herriko egoera ?

- Biztanleen %28.4 elebiduna da
- Afasia euskaraz ebaluatzeko tresnen eskasia
- CAT testaren itzulpena bidean

GALDERA

Egun Euskal Herrian klinikariek zein hizkuntzatan eta zein materialaren oinarrian aztertzen dute afasia elebidunetan?

HELBURUAK

METODOLOGIA

Galdeketa bidezko zeharkako
azterketa bat

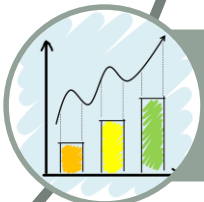
PARTE HARTZAILEAK: Afasiaren arloan diharduten euskararen lurraldeko profesionalak *

MATERIALA: 15 galderako galdetegi anonimoa. Google Forms euskarria

PROZEDURA: Hedapena elkargo profesionalen* laguntzarekin, korreo korporatibo bidez

ESTADISTIKA: STATA programa. Pearson-en χ^2 estatistikoa

METODOLOGIA

Galdeketa bidezko zeharkako
azterketa bat

MATERIALA: 15 galderako galdetegi anonimoa.
Google Forms euskarria

INKESTA/ENCUESTA/ENQUÊTE:
AFASIAREN DIAGNOSTIKO ETA
TRATAMENDUA EUSKAL HERRIAN

HIZKUNTZA/DIOMA/LANGAGE

* Demagonezkoa

*

Euskara

Castellano

Français

AURRERA

Ez bidali pasahitzik Google inprimakien bidez.

METODOLOGIA

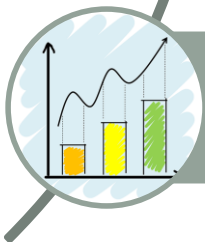
PARTE HARTZAILEAK: Afasiaren arloan diharduten euskararen lurraldeko profesionalak *

MATERIALA: 15 galderako galdetegi anonimoa. Google Forms euskarria

PROZEDURA: Hedapena elkargo profesionalen* laguntzarekin, korreo korporatibo bidez

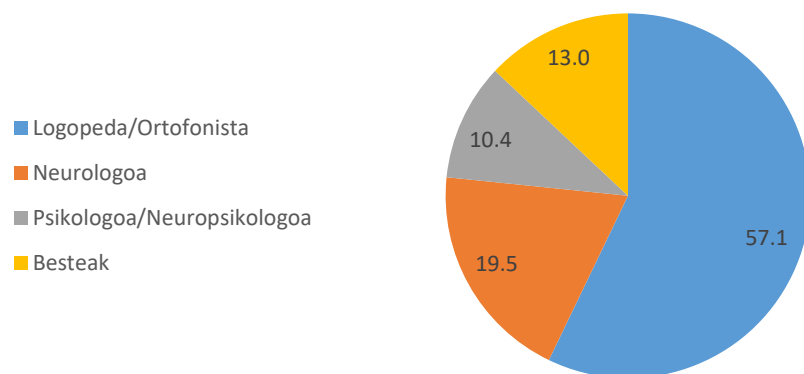
ESTADISTIKA: STATA programa. Pearson-en χ^2 estatistikoa

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

I. SOZIODEMOGRAFIA

n = 77

- % 57 logopedak
- % 70ek euskaraz bazekien

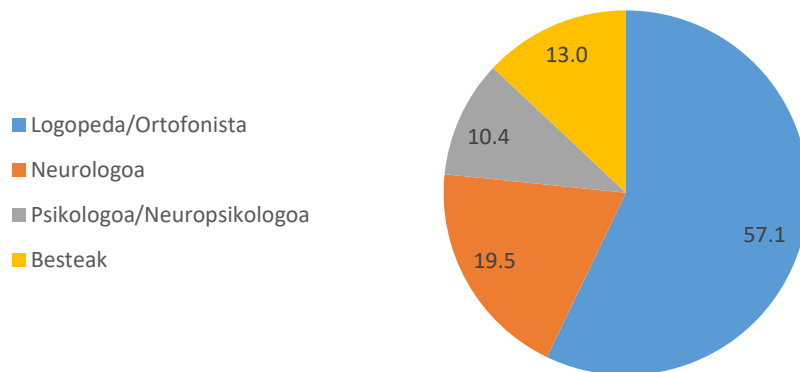
1. Irudia. Arlo profesionala, ehunekotan

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

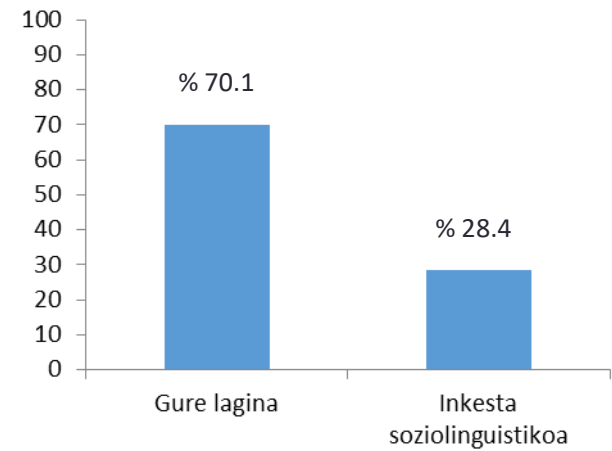
I. SOZIODEMOGRAFIA

n = 77

- % 57 logopedak
- % 70ek euskaraz bazekien

1. Irudia. Arlo profesionala, ehunekotan

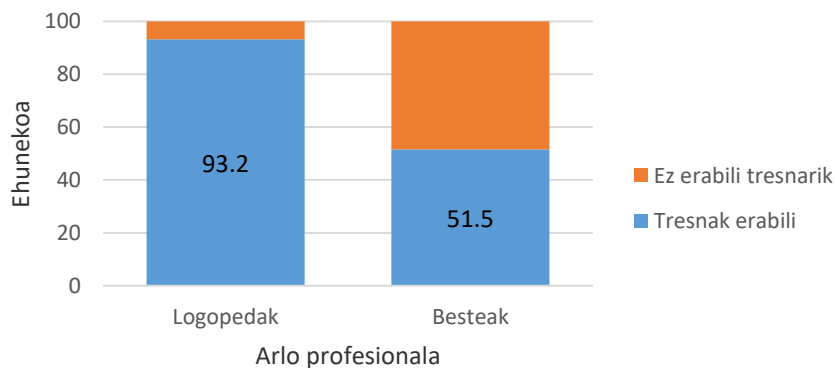
2. Irudia. Euskaldunen kopurua, ehunekotan

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

II. AFASIA AZTERTZEKO TRESNAK

% 75ek tresnak erabili

- Profesional ezberdinen artean % \neq

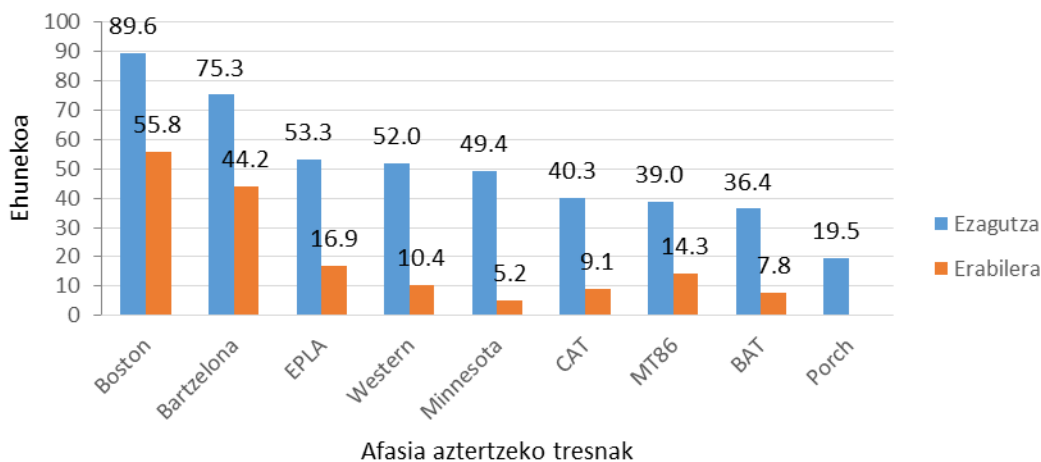
3.1. Irudia. Afasia aztertzeiko tresnen erabilera arlo profesionalaren arabera, ehunekotan.

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

II. AFASIA AZTERTZEKO TRESNAK

% 75ek tresnak erabili

- Profesional ezberdinen artean % \neq
- Test erabiliena Boston. Ezberdintasunak lurraldeka.

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

II. AFASIA AZTERTZEKO TRESNAK

Euskaldunak nola ebaluatzen dira?

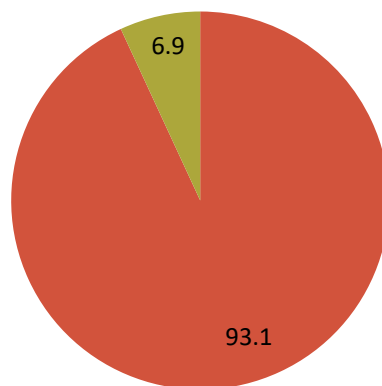

4. Irudia. Afasiaren ebaluazioa euskaraz egiteko baliabideak, ehunekotan

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

II. AFASIA AZTERTZEKO TRESNAK

Euskaldunak nola ebaluatzen dira?

- Beste batzuk: azterketa kualitatiboa, norbere itzulpena...
- Euskarara egokitutako tresnak

Ez kalitatezko ebaluazioa!

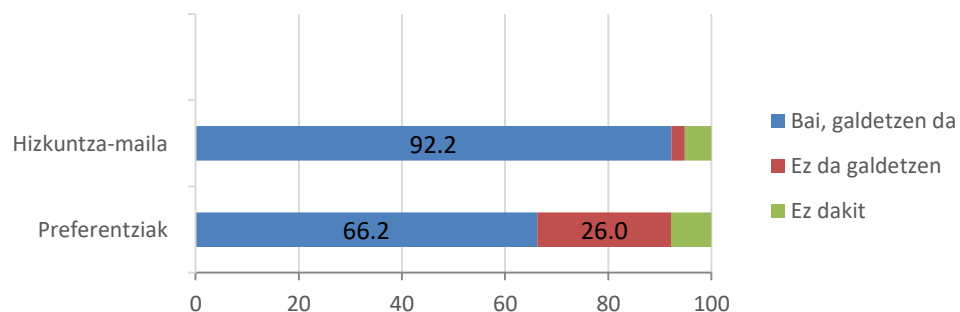
4. Irudia. Afasiaren ebaluazioa euskaraz egiteko baliabideak, ehunekotan

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

III. HIZKUNTZA

Pazienteen hizkuntza ohiturengatik interesa

- Profesionalen gehiengoak galdetzen du
- Gehiago profesional euskaldunek

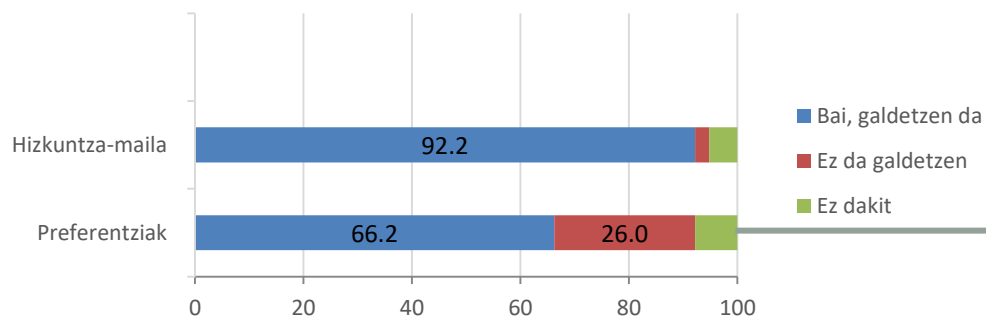
5. Irudia. Pazienteen hizkuntza ohituren eta preferentzien inguruan galdetzen zuen profesionalen ehunekoa.

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

III. HIZKUNTZA

Pazienteen hizkuntza ohiturengatik interesa

- Profesionalen gehiengoak galdetzen du
- Gehiago profesional euskaldunek

5. Irudia. Pazienteen hizkuntza ohituren eta preferentzien inguruan galdetzen zuen profesionalen ehunekoa.

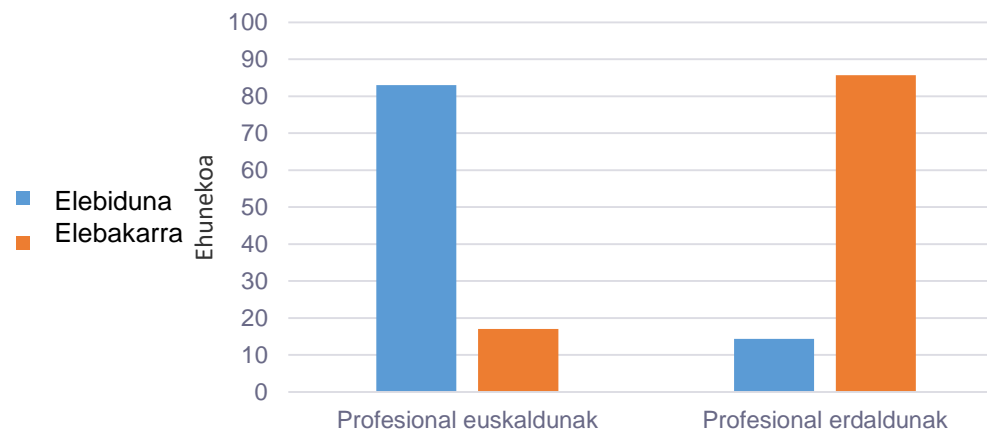
Preferentzia	Profesionalek euskaraz jakitea	
	Bai (%)	Ez (%)
linguistikoengurua galdetzen al zaio pazienteari?		
Bai	85.7	40.9
Ez	14.3	59.1
p balioa	< 0.01	

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

III. HIZKUNTZA

Paziente elebidunak euskaraz artatzea

- Profesionalen gehiengoak (> % 62) euskarazko arreta.
- Batez ere profesional euskaldunek.

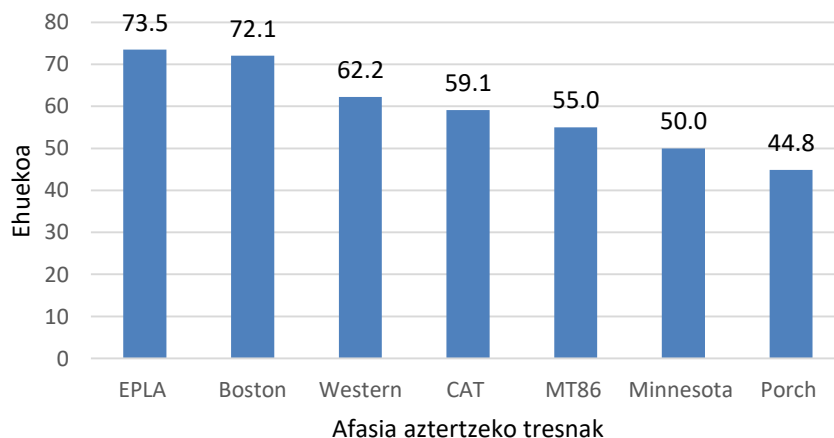

6. Irudia. Profesionalek ebaluaziorako erabiltzen zituzten hizkuntzak paziente euskaldunekin, ehunekotan.

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

IV. EUSKAL AFASIOLOGIA

- Euskal afasiologia arloko ezagutza: % 23
- Afasia euskaraz aztertzekeo tresnen beharra: > % 98

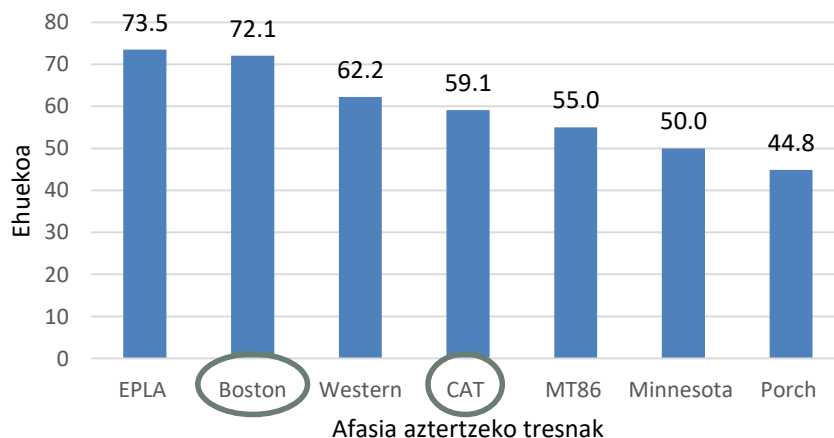

7. Irudia. Afasia aztertzekeo tresna ezberdinak euskaratzea interesgarri ikusten zuen profesionalen ehunekoa.

EMAITZAK ETA EZTABAIDA

IV. EUSKAL AFASIOLOGIA

- Euskal afasiologia arloko ezagutza: % 23
- Afasia euskaraz aztertzekeo tresnen beharra: > % 98

Euskarara egokitzeko zein izan daiteke interesgarriena ?

7. Irudia. Afasia aztertzekeo tresna ezberdinak euskaratzea interesgarri ikusten zuen profesionalen ehukoa.

ONDORIOAK

I. SOZIODEMOGRAFIA

- Lagin anitza lortu da
- % 70 euskaldunak
- EHko egoeraren errepresentagarria?

Ikerketa ↑ behar

ONDORIOAK

Euskarazko tresnen
beharra

II. AFASIA AZTERTZEKO TRESNAK

- Tresnak erabiltzen dira klinikan. Erabiliena Boston
- Euskaraz ez dira erabiltzen ► azterketa informala

ONDORIOAK

III. HIZKUNTZA

- Paziente euskaldunak gehienetan elebitan ebaluatuak izaten dira
- Profesional euskaldunen partetik batez ere!

Hizkuntza
kontzientzia sendotu
beharra
elebakarretan

ONDORIOAK

Ikerketa eta
klinikaren arteko
zubiak eraiki

IV. EUSKAL AFASIOLOGIA

- Profesionalek ez dituzte euskal afasiologia arloko ikerlanak ezagutzen
- Test estandarizatu gehiagoren beharra ► CAT

BIBLIOGRAFIA

1. Laskibar N, Erriondo L. Afasia: Elebitasuna eta Terapia. HIZNET [Internet]. 2012. [aipatua 2019ko martxoaren 18a]. Eskuragarri hemen: <https://hiznet.asmoz.org/wp-content/uploads/2018/10/AFASIA.pdf>
2. Eusko Jaurlaritza. VI. Inkesta Soziolinguistikoa. Euskal Autonomia Erkidegoa, Nafarroa eta Iparraldea. Donostia: Eusko Jaurlaritza, Nafarroako Gobernua, Euskararen Erakunde Publikoa; 2016 [Kontsulta 2019-02-01]. Eskuragarri hemen: http://www.euskara.euskadi.eus/contenidos/informacion/argitalpenak/eu_6092/adjuntos/VI_INK_SOZLG_EAE_Aurkezpen_publicoa_20161014.pdf
3. Pourquoié M, Munarriz-Ibarrola A. Afasia euskaraz aztertzeko tresna berria bidean: CAT testaren euskal egokitzapenaren gakoak eta estandarizaziorako urratsak. Osagaiz Osas-Zientzien Aldizkaria [Internet]. 2018ko abenduaren 23a [aipatua 2019ko martxoaren 11a]; 2(2). Eskuragarri hemen: <http://www.osagaiz.eus/article/view/149>
4. Erriondo L. Afasiko elebidunen hizkuntz trebetasunen azterketa. Bilbo: UPV/EHU; 1993.
5. Ivanova MV, Hallowell B. A tutorial on aphasia test development in any language: Key substantive and psychometric considerations. *Aphasiology*. 2013ko abuztua; 27(8):891–920.
6. Fyndanis V, Lind M, Varlokosta S, Kambanaros M, Soroli E, Ceder K, et al. Cross-linguistic adaptations of *The Comprehensive Aphasia Test*: Challenges and solutions. *Clin Linguist Phon*. 2017ko irailaren 2a; 31(7–9):697–710

ESKERRIK ASKO !

Afasiaren ebaluazioa eta tratamendua euskal elebidunetan: inkesta baten emaitzak

Iker Villanueva Sanchez

